

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.411.3.5.2023

Marta Maciejewska
Dyrektor
Szpitala Powiatowego im. Jana Mikulicza
w Biskupcu
ul. Armii Krajowej 8
11-300 Biskupiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002 – Zapewnienie szpitalnej opieki neonatologicznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza w Biskupcu, ul. Armii Krajowej 8, 11-300 Biskupiec (dalej: Szpital).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marta Maciejewska, Dyrektor Szpitala, od 29 listopada 2019 r. (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Warunki realizacji świadczeń na oddziale neonatologicznym.2. Wykorzystanie i utrzymanie sprawności technicznej sprzętu i aparatury medycznej oraz zapewnienie wykwalifikowanego personelu medycznego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 (do 8 grudnia).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Justyna Lis, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/121/2023 z 18 września 2023 r.2. Bartosz Kościukiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/125/2023 z 26 września 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-6)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szpitalu w okresie objętym kontrolą, z powodu braku odpowiedniej liczby lekarzy specjalistów m.in. z zakresu neonatologii, miały miejsce sytuacje czasowego zaprzestania udzielania świadczeń z zakresu neonatologii na Oddziale Noworodkowym³, mimo podejmowanych w tym zakresie działań zmierzających do pozyskania personelu medycznego. Czasowe zaprzestanie funkcjonowania ww. Oddziału miało miejsce kilkakrotnie, a po raz pierwszy w kwietniu 2022 r. Podkreślić należy, że w każdym przypadku Szpital uzyskał wymaganą art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴ zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego⁵. Działania związane z czasowym zaprzestaniem funkcjonowania Oddziału nie w każdym przypadku były jednak w pełni rzetelne. Dopiero bowiem w październiku 2022 r. Dyrektor Szpitala zwróciła się do Rady Społecznej Szpitala, tj. organu upoważnionego na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej do opiniowania wniosku w sprawie czasowego zaprzestania działalności leczniczej, o wydanie opinii w sprawie czasowego zaprzestania funkcjonowania Oddziału, mimo że z wnioskiem do Wojewody o wyrażenie zgody w przedmiotowej sprawie wystąpiła siedem miesięcy wcześniej.

¹Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Oddział.

⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 991; dalej: ustawa o działalności leczniczej.

⁵ Dalej: Wojewoda.

Pomieszczenia Oddziału Noworodkowego Szpitala spełniały wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (załącznik nr 1, pkt III)⁶, co potwierdziły przeprowadzone w toku kontroli NIK oględziny.

W okresie objętym kontrolą na ogół prawidłowo wywiązywano się z określonego w art. 62 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁷ obowiązku poddawania budynku Szpitala, w którym funkcjonował Oddział, okresowej kontroli rocznej oraz pięcioletniej stanu technicznego obiektu budowlanego. Zgodnie z tym przepisem kontrole roczne przeprowadzono bowiem w 2019 r., 2021 r., 2022 r. i 2023 r. a kontrolę pięcioletnią w 2021 r. Wymaganej kontroli rocznej nie przeprowadzono natomiast w 2020 r. Ponadto, w kontrolowanym okresie wykonano wszystkie zalecenia pokontrolne inspekcji sanitarnej oraz dwa z pięciu obowiązków nałożonych w wyniku kontroli przeprowadzonej w Szpitalu przez państwową straż pożarną. Trzy z nich dotyczące m.in.: długości dojsć ewakuacyjnych, zastosowania przegród dymoszczelnych na korytarzach oraz urządzeń zapobiegających zadymieniu, do dnia 9 listopada 2023 r. nie zostały natomiast zrealizowane.

Świadczenia zdrowotne w Oddziale realizowane były przez personel medyczny, który zgłoszony został do umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia⁸, co potwierdziło badanie przeprowadzone na próbie wybranych miesięcy okresu objętego kontrolą.

Wszystkie 21 urządzenia medyczne stanowiące środki trwałe Oddziału wykorzystywane do udzielania świadczeń posiadały paszporty techniczne. Nie w każdym przypadku były one jednak prowadzone w sposób rzetelny. W niektórych z nich nie zawarto bowiem takich danych jak: data zakupu, data rozpoczęcia eksploatacji, oddział Szpitala, w dyspozycji którego znajdowało się urządzenie, osoby odpowiedzialnej za aparaturę.

W latach 2019-2023 (do 17 października) nie wywiązano się także w sposób prawidłowy z obowiązku przeprowadzenia przeglądów technicznych wyrobów medycznych w terminach określonych w ich dokumentacji. Takie postępowanie nie było zgodne odpowiednio z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych⁹ (obowiązywała do 25 maja 2022 r.) oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych¹⁰. Stwierdzono bowiem, że 12 urządzeń w ww. okresie nie zostało poddanych takim przeglądom, przy czym cztery z nich mimo braku takich przeglądów były wykorzystywane do udzielania świadczeń medycznych w Oddziale.

⁶Dz.U. z 2022 r. poz. 402; dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

⁷Dz.U. z 2023 r. poz. 682, dalej: Prawo budowlane.

⁸ Dalej: NFZ.

⁹ Dz.U. z 2021 r. poz. 1565 (akt obowiązywał do 25 maja 2022 r.); dalej: ustawa o wyrobach medycznych z 2010 r.

¹⁰ Dz.U. poz. 974 (akt obowiązuje od 26 maja 2022 r.); dalej: ustawa o wyrobach medycznych z 2022 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki realizowania świadczeń na oddziale neonatologicznym

Opis stanu faktycznego

1.1. Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza w Biskupcu to podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą, działający w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W § 21 ust. 2 pkt 4 Regulaminu Organizacyjnego¹² przyjęto, że Szpital wykonuje świadczenia zdrowotne m.in. w dziedzinie neonatologii.

W okresie objętym kontrolą w strukturze organizacyjnej Szpitala wyodrębniono Oddział Noworodkowy, do którego zadań należało:

- opieka nad noworodkami urodzonymi po 35 tygodniu ciąży;
- obserwacja noworodków zagrożonych i chorych (bez objawów lub z niezbyt nasilonymi objawami);
- obserwacja, leczenie i pielęgnacja chorych noworodków, wymagających przekazania do oddziałów o wyższym stopniu referencyjności, do czasu przekazania zespołowi karetki "N";
- prowadzenie resuscytacji na sali porodowej oraz gotowość do podjęcia resuscytacji po urodzeniu dziecka.

W latach 2022 – 2023 (do 30 października) wystąpiły sytuacje czasowego zaprzestania działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala.

Oddział funkcjonował w okresach: od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2022 r., od 1 do 2 października 2022 r., od 3 do 4 kwietnia 2023 r., od 5 do 19 października 2023 r., zaś w okresach: od 1 kwietnia 2022 r. do 30 września 2022 r., od 3 października 2022 r. do 2 kwietnia 2023 r., od 5 kwietnia 2023 r. do 4 października 2023 r., od 20 października 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. zaprzestano świadczenia usług medycznych na tym Oddziale.

W każdym przypadku czasowego zaprzestania działalności ww. Oddziału, Szpital uzyskał zgodę Wojewody, która wyrażona została w wydanych w tym zakresie dwunastu decyzjach administracyjnych¹³. Podjęte zostały one w wyniku rozpatrzenia złożonych przez Dyrektora Szpitala lub jego Zastępcę wniosków¹⁴ sporządzonych

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Ustalony Zarządzeniem nr 34/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r. Dyrektora Szpitala Powiatowego im. Jana Mikulicza w Biskupcu w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Szpitala.

¹³ Decyzja Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wyrażeniu zgody na czasowe zaprzestanie działalności oddziału noworodkowego i traktu porodowego działającego w ramach oddziału położniczo-ginekologicznego Szpitala Powiatowego im. Jana Mikulicza w Biskupcu: WZ-II.9611.4.4.2022 z dnia 1 kwietnia 2022, WZ-II.9611.4.12.2022 z dnia 31 maja 2022 r., WZ-II.9611.4.21.2022 z dnia 30 czerwca 2022 r., WZ-II.9611.4.29.2022 z dnia 26 lipca 2022 r., WZ-II.9611.4.39.2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r., WZ-II.9611.4.44.2022 z dnia 10 października 2022 r., WZ-II.9611.4.47.2022 z dnia 3 listopada 2022 r., WZ-II.9611.4.56.2022 z dnia 2 stycznia 2023 r., WZ-II.9611.4.4.2023 z dnia 27 lutego 2023 r., WZ-II.9611.4.10.2023 z dnia 6 kwietnia 2023 r., WZ-II.9611.4.16.2023 z dnia 3 lipca 2023 r., WZ-II.9611.4.28.2023 z dnia 23 października 2023 r.

¹⁴ Wnioski Dyrektora Szpitala o czasowe zaprzestanie działalności przez podmiot leczniczy (Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza w Biskupcu): z dnia 25 marca 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.04.-31.05.2022 r.; z dnia 25 maja 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.06.-30.06.2022 r.; z dnia 24 czerwca 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.07.-31.07.2022 r.; z dnia 20 lipca 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.08.-31.08.2022 r.; z dnia 23 sierpnia 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.09.-30.09.2022 r.; z dnia 3 października 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 3.10.-31.10.2022 r.; z dnia 26 października 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.11.-31.12.2022 r.; z dnia 28 grudnia 2022 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie

na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej. Zgodnie z tym przepisem podmiot leczniczy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne może, w zakresie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, na okres nieprzekraczający sześć miesięcy, zaprzestać działalności leczniczej¹⁵.

W ww. wnioskach Dyrektor jako przyczynę zaprzestania działalności w powyższym zakresie wskazywała brak personelu medycznego oraz trudności w jego pozyskaniu.

W uzasadnieniu wydanych decyzji Wojewoda w jedenastu przypadkach wskazał, że rozpatrując wniosek wzięto pod uwagę pozytywną opinię Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Olsztynie¹⁶. W jednym przypadku, w którym uzyskano negatywną opinię Dyrektora Oddziału NFZ w Olsztynie w tym zakresie¹⁷ w wydanej decyzji Wojewody stwierdzono m.in., że spełnione zostały warunki określone w art. 34 ustawy o działalności leczniczej w związku z tym, wyrażono zgodę na czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego oraz traktu porodowego.

(akta kontroli str. 15-203)

W latach 2022-2023 (do 6 listopada) odbyły się cztery posiedzenia Rady Społecznej Szpitala¹⁸, na których omawiano m.in. kwestie funkcjonowania Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego. Na trzech z nich (27 października 2022 r., 24 kwietnia 2023 r., 31 października 2023 r.) Dyrektor przedłożyła Radzie projekt uchwały w sprawie czasowego ograniczenia działalności Szpitala¹⁹. Rada Społeczna Szpitala nie wyraziła pozytywnej opinii w ww. sprawie.

Dyrektor zwróciła się do Rady Społecznej Szpitala z prośbą o opinie w przedmiotowej sprawie dopiero 27 października 2022 r., a pierwszy wniosek do Wojewody o czasowe zaprzestanie działalności ww. oddziału i traktu porodowego złożyła 25 marca 2022 r., mimo iż w art. 48 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej określono, że rada społeczna jest organem doradczym kierownika podmiotu leczniczego i do jej zadań należy opiniowanie wniosku w sprawie czasowego zaprzestania działalności leczniczej. Szerzej opisano w pkt 1, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 131-133, 204-224)

W latach 2022-2023 (do 30 października) Dyrektor podejmowała działania mające na celu poszukiwanie personelu medycznego Oddziału Noworodkowego²⁰ i traktu

1.01.-28.02.2023 r.; z dnia 20 lutego 2023 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.03.-2.04.2023 r.; z dnia 4 kwietnia 2023 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 5.04.-30.06.2023 r.; z dnia 26 czerwca 2023 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego Szpitala w okresie 1.07.-4.10.2023 r.; z dnia 18 października 2023 r. o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego szpitala w okresie od 20.10.2023 r. do 31.01.2024 r.

¹⁵ Całkowicie lub częściowo, w zakresie jednej lub więcej jednostek lub komórek organizacyjnych zakładu leczniczego tego podmiotu związanych bezpośrednio z udzielaniem tych świadczeń. Przy czym stosownie do art. 34 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej czasowe zaprzestanie działalności wymaga zgody wojewody.

¹⁶ Dalej: Dyrektor Oddziału NFZ w Olsztynie.

¹⁷ Opinia Dyrektora Oddziału NFZ w Olsztynie z dnia 22 lipca 2022 r. (DKS-SLS.401.167.2022): „Negatywnie opiniujemy czasowe zaprzestanie działalności Szpitala (Oddział Noworodkowy i trakt porodowy) w okresie od 1 do 31 sierpnia 2022 r., z uwagi na długotrwały okres obecnego zawieszenia działalności przedmiotowego oddziału. Jednocześnie w przypadku niezalezienia rozwiązania w związku z brakami kadrowymi w powyższych oddziałach rozważyć należy rozwiązanie umowy w przedmiotowym zakresie.”

¹⁸ 15 czerwca 2022 r., 27 października 2022 r., 24 kwietnia 2023 r., 31 października 2023 r. (w trakcie kontroli NIK).

¹⁹ W projektach uchwał nie określono okresu zawieszenia działalności leczniczej Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego.

²⁰ Z kart ewidencji czasu pracy, list obecności oraz systemu SZOI z okresu 2019-2023 wynikało, że w latach 2019-2021 (do 30 listopada) w Oddziale Noworodkowym był zatrudniony jeden lekarz neonatolog (koordynator oddziału), a w okresie od 1 grudnia 2021 r. do 23 października 2023 r. w ww. oddziale nie był zatrudniony żaden lekarz. Na Oddziale Noworodkowym w okresie 2019-2023 pracowali także lekarze z Oddziału Pediatrii i Alergologii Szpitala (w wymiarze podstawowym oraz w ramach dyżurów).

porodowego poprzez zamieszczanie ogłoszeń o pracę na stronie internetowej Szpitala (w zakładce „Aktualności”) oraz na facebooku, a mianowicie:

- 1 marca 2022 r. ogłoszono konkurs ofert na udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie neonatologii lub pediatrii w Oddziale Noworodkowym polegających na pełnieniu funkcji koordynatora Oddziału Noworodkowego oraz zabezpieczenie dyżurów lekarskich w pionie niezabiegowym dla dzieci, tj. w Oddziale Pediatrii i Alergologii i Oddziale Noworodkowym. Ogłoszenie pojawiło się także w Gazecie Lekarskiej, Gazecie Olsztyńskiej i Kurjerze Mrągowskim. Konkurs nie został rozstrzygnięty z powodu braku ofert²¹;
- 5 maja 2022 r. zamieszczono ogłoszenie o poszukiwaniu do pracy lekarzy specjalistów w zakresie pediatrii posiadających certyfikat udziału w szkoleniu z zakresu resuscytacji noworodka do udzielania świadczeń na Oddziale Pediatrii i Alergologii oraz do pełnienia dyżurów łączonych w Oddziale Pediatrii i Alergologii oraz w Oddziale Noworodkowym. Do Szpitala nie wpłynęła jednak żadna oferta;
- 27 września 2022 r. i 20 stycznia 2023 r. zamieszczono ogłoszenia dotyczące poszukiwania do pracy lekarzy specjalistów w zakresie pediatrii do udzielania świadczeń na Oddziale Pediatrii i Alergologii oraz w ramach dyżurów. Z powodu braku ofert nikt nie został zatrudniony;
- 26 września 2022 r., 26 czerwca 2023 r. i 17 sierpnia 2023 r. zamieszczono ogłoszenia dotyczące poszukiwania do pracy lekarzy specjalistów w zakresie ginekologii i położnictwa. W jednym przypadku odpowiedziano na ogłoszenie (z czerwca 2023 r.), w wyniku czego Szpital zatrudnił lekarza ginekologa.

Czasowe zawieszenie funkcjonowania Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego w okresie od kwietnia 2022 r. do listopada 2023 r.²² we wnioskach kierowanych do Wojewody Dyrektor motywowała brakiem personelu medycznego, jednocześnie informując o podjętych działaniach w celu jego pozyskania. W dziesięciu z dwunastu ww. wniosków jako powód zawieszenia wskazano brak lekarzy specjalistów neonatologii i pediatrii oraz trudności w ich pozyskaniu. Przy czym we wniosku z czerwca 2023 r. wskazano także na brak położników i położnych oraz trudności w ich pozyskaniu, a w dwóch innych na brak personelu medycznego oraz trudności w jego pozyskaniu.

Dyrektor wyjaśniła, że ogłoszenia zamieszczane na stronie internetowej Szpitala przekazywane były także do publikacji w Gazecie Lekarskiej, na portalu branżowym Kompendium²⁴ i portalu z ogłoszeniami pracy pracuj.pl. Dodała także, że przeprowadzono szereg rozmów telefonicznych oraz spotkań z potencjalnymi kandydatami. Wskazała również, że braki personelu w tym okresie dotyczyły nie tylko lekarzy neonatologów, ale również ginekologów czy anestezjologów (niezbędnych do zabezpieczenia np. porodów w drodze tzw. cesarskiego cięcia). Dyrektor stwierdziła, że nie udało się pozyskać brakującego personelu medycznego ww. oddziałów z powodu braku wystarczającej ilości kadr medycznych w województwie oraz braku możliwości zaproponowania przez Szpital konkurencyjnych stawek wynagrodzeń, tj. znacząco wyższych niż proponują np. poradnie podstawowej opieki zdrowotnej²³ lub szpitale ulokowane w Olsztynie.

(akta kontroli str. 125-126, 524-621)

W okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 9 listopada 2023 r. Oddział Noworodkowy i trakt porodowy miały czasowo zawieszoną działalność, poza trzema wyjątkami, tj. w okresie: 1-2 października 2022 r., 3-4 kwietnia 2023 r. oraz 5-19 października

²¹Ogłoszenie o unieważnieniu konkursu w dniu 28 marca 2022 r.

²²Z krótkimi przerwami: 1-2 października 2022 r., 3-4 kwietnia 2023 r. oraz 5-19 października 2023 r.

²³Dalej: POZ.

2023 r. (tj. w trakcie czynności kontrolnych NIK), kiedy wznowiono działalność. W dwóch pierwszych przypadkach Szpital nie poinformował potencjalnych pacjentów o wznowieniu działalności tych oddziałów²⁴, mimo iż art. 14 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej wskazuje, że podmiot wykonujący działalność leczniczą podaje do wiadomości publicznej informacje o zakresie i rodzajach udzielanych świadczeń zdrowotnych, a treść i forma tych informacji nie mogą mieć cech reklamy. Dyrektor wyjaśniała, że w dwóch przypadkach uruchomiono przedmiotowe oddziały tylko na dwa dni, ponieważ nie zdołano zabezpieczyć kadry na dłuższy okres. Brak poinformowania pacjentów o ponownym wznowieniu Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego w dniach: 1-2 października 2022 r. oraz 3-4 kwietnia 2023 r., wynikał z konieczności ponownego zawieszenia tych oddziałów po bardzo krótkim terminie od ich uruchomienia, tj. zanim Szpital zdołał upublicznić informację o uruchomieniu.

(akta kontroli str. 125-126, 524-585)

Dyrektor Szpitala w okresie 2022-2023 informowała Radę Powiatu Olsztyńskiego i Zarząd Powiatu w Olsztynie o sytuacji kadrowej i ekonomicznej Oddziału Noworodkowego i Ginekologiczno-Położniczego Szpitala oraz o konieczności czasowego zaprzestania działalności tych oddziałów m.in.:

- w Raportach o sytuacji ekonomiczno-finansowej Szpitala²⁵ za 2021 i 2022 r.,
- w Programach Naprawczych Szpitala²⁶ z 2022 i 2023 r.²⁷,
- w korespondencji skierowanej do Starosty Powiatu Olsztyńskiego oraz Zarządu Powiatu w Olsztynie²⁸.

Dyrektor wskazała, że do najistotniejszych zdarzeń mających wpływ na pogorszenie się wyniku finansowego placówki, w tym także do złej sytuacji ekonomiczno-finansowej Oddziału Noworodkowego i części położniczej Oddziału Ginekologiczno-Położniczego można zaliczyć m.in.: aspekty demograficzne (niska dzietność, starzenie się społeczeństwa), finansowanie znacznej części procedur medycznych poniżej fatycznych kosztów ich wytworzenia, braki personelu medycznego prowadzące do wzrostu wartości wynagrodzeń, znaczny wzrost cen towarów i usług od 2021 r. Z kalkulacji zależności wyniku finansowego ww. oddziałów od liczby możliwych do przeprowadzenia porodów w placówce wynika, że przy założeniu 200 porodów rocznie w Szpitalu wynik finansowy tych komórek organizacyjnych kształtowałby się na poziomie minus 2 920,3 tys. zł, a przy 400 porodach wyniósłby minus 1 861,8 tys. zł. Dyrektor wskazała, że z uwagi na fakt funkcjonowania w niedalekiej odległości od Szpitala innych oddziałów położniczych osiągnięcie minimalnej liczby porodów do bilansowania się oddziału nie jest możliwe.

Jak podała Dyrektor, w aktualizacji Programu naprawczego Szpitala z 2023 r. zawarto propozycję wygaszenia liczby łóżek w Oddziale Noworodkowym i części położniczej Oddziału Ginekologiczno-Położniczego (zmniejszenie do 0), a program ten uzyskał akceptację Rady Powiatu²⁹. W programie tym wskazano m.in., że Szpital za 2022 r. poniósł stratę netto w kwocie 2 446,1 tys. zł, a za 2021 r. strata netto wyniosła 3 869,4 tys. zł. Dyrektor stwierdziła także, że trwają ustalenia dotyczące przekształcenia Oddziału Ginekologii i Położnictwa w Oddział Ginekologii Planowej.

²⁴ Brak takich informacji na stronie internetowej Szpitala oraz na portalu facebook.

²⁵ Opracowanych w związku z art. 53a ust. 1 ustawy o działalności leczniczej.

²⁶ Opracowanych w związku z art. 59 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej.

²⁷ Aktualizacja Programu z 2023 r. przedłożona do zatwierdzenia Radzie Powiatu w Olsztynie w trakcie czynności kontrolnych NIK.

²⁸ Pismo z dnia 15 lipca 2022 r. o nr N.SEK.415.122.0233.2022, pismo z dnia 30 września 2022 r. o nr N.SEK.508.152.0233.2022, pismo z dnia 28 września 2023 r. o nr N.SEK.482.95.0233.2023.

²⁹ Uchwała Nr XLVI/443/2023 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 29 września 2023 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Programu Naprawczego Szpitala Powiatowego im. Jana Mikulicza w Biskupcu.

W tym zakresie uzyskano (ustnie) pozytywną opinię Dyrektora Oddziału NFZ w Olsztynie.

(akta kontroli str. 225-248)

1.2. Pomieszczenia Oddziału Noworodkowego oraz Oddziału Położniczo-Ginekologicznego (część położnicza wraz z traktem porodowym) Szpitala zlokalizowane były na pierwszym piętrze budynku Szpitala (część A i D) i obejmowały: siedem sal (w tym: pięć sal dla matek z dziećmi, jedną salę dla pacjentek położniczych i jedną salę noworodka obserwowanego), dwie sale porodowe, salę cięć cesarskich z pomieszczeniami towarzyszącymi (pomieszczenie dezynfekcyjne, przebieralnia i sala przygotowań dla personelu), dwa gabinety zabiegowe, gabinet badań, dwa magazyny, pokój socjalny personelu, gabinet koordynatora oddziału, gabinet położnej koordynującej, brudownik, łazienkę dla personelu, łazienkę dla pacjentów, kuchnię mleczną.

Pomieszczenia przeznaczone do opieki neonatologicznej spełniały wymogi rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (załącznik nr 1, pkt III).

W wyniku oględzin pomieszczeń ww. oddziałów przeprowadzonych w dniu 12 października 2023 r. ustalono, że sale dla pacjentów (pokoje łóżkowe) wyposażone były łącznie w osiem łóżek dla pacjentów położniczych i sześć łóżek dla noworodków, w tym cztery sale były przeznaczone dla jednej matki i jednego noworodka, jedna sala - dla dwóch matek i dwóch noworodków, a jedna wyłącznie dla dwóch pacjentek położniczych. W każdej z ww. sal dla matek z dzieckiem znajdowało się stanowisko do pielęgnacji noworodków wyposażone w przewijak, umywalkę i szafki. Pomieszczenia te były połączone z łazienkami dla pacjentek, które wyposażono w umywalkę, sedes i prysznic. W salach tych istniała możliwość wstawienia dodatkowego łóżeczka dla noworodka. Na oddziale wyodrębniono także pokój dla noworodków obserwowanych z wejściem prowadzącym przez służbę umywalkowo-fartuchową.

(akta kontroli str. 249-266)

1.3. W okresie objętym kontrolą liczba pacjentów³⁰ przebywających w danym roku na Oddziale Noworodkowym oraz wartość zakontraktowanych z NFZ świadczeń (na dany rok³¹) w zakresie leczenia szpitalnego na tym oddziale wynosiły odpowiednio w:

- 2019 r. - środki zakontraktowane oraz wykorzystane 1005,8 tys. zł, liczba pacjentów przebywających (leczonych) na oddziale – 463 osoby;
- 2020 r. - środki zakontraktowane oraz wykorzystane 973,3 tys. zł, liczba pacjentów leczonych na oddziale – 438 osoby;
- 2021 r. - środki zakontraktowane 888,7 tys. zł, wykonanie kontraktu 887,1 tys. zł (99,8% środków zakontraktowanych), liczba pacjentów leczonych na oddziale – 361 osób;
- 2022 r. - środki zakontraktowane 201,7 tys. zł, wykonanie kontraktu 192,7 tys. zł (95,5% środków zakontraktowanych), liczba pacjentów leczonych na oddziale – 80 osób;
- 2023 r. (stan na 19 września) środki zakontraktowane 759,7 tys. zł, wykonanie kontraktu 0 zł, liczba pacjentów leczonych na oddziale – 0 osób.

(akta kontroli str. 267-281)

³⁰ Noworodków.

³¹ Zgodnie z aneksami do umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej obowiązującymi na koniec danego roku.

1.4. W okresie 2019-2023 (do 13 października) inspekcja sanitarna przeprowadziła 11 kontroli stanu pomieszczeń Szpitala, które dotyczyły także Oddziału Noworodkowego, w tym: siedem w 2019 r., jedną w 2020 r., dwie w 2021 r. i jedną w 2022 r. Przedmiotem tych kontroli było m.in.: badanie jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii, przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, utrzymanie stanu sanitarno-technicznego urządzenia wodociągowego, utrzymanie należytego stanu sanitarno-epidemiologicznego w obiekcie, odbiór aparatu RTG, w tym pomiar rozkładu mocy dawki wokół aparatu, realizacja szczepień ochronnych i stan sanitarno-higieniczny w Oddziale Położniczo-Noworodkowym, przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego nad zapleczem szpitalnym, opinia sanitarna w związku z zamiarem przystąpienia do użytkowania pomieszczeń bloku operacyjnego oraz centralnej sterylizatorni w Szpitalu. Kontrole te (dziewięć) nie wykazały nieprawidłowości. Nieprawidłowości stwierdzono natomiast w toku dwóch kontroli³² i polegały one na:

- naruszeniu warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać sprzęt używany podczas udzielania świadczeń zdrowotnych w celu zapobiegania powstaniu chorób, w tym chorób zakaźnych; dezynfekcji wstępnej brudnych narzędzi realizowanej poza sterylizatornią, niekompletności części pojemników na roztwory preparatów dezynfekcyjnych na narzędzia (brak sit)³³. Wg stanu na dzień 13 października 2023 r. wszystkie zalecenia pokontrolne wykonano;
- nieprzestrzeganiu przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy w Szpitalu, tj. m.in.: brak badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, brak udokumentowanego przeszkolenia w zakresie bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy dla osób zatrudnionych na umowę zlecenie, brak oceny ryzyka zawodowego dla pracownika prosektorium³⁴. Wg stanu na dzień 13 października 2023 r. zalecenia pokontrolne wykonano.

(akta kontroli str. 282-283)

1.5. W latach 2019-2023 (stan na 27 września) okresowe roczne kontrole stanu technicznego obiektu budowlanego, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego, przeprowadzono w 2019 r., 2021 r., 2022 r. i 2023 r. Kontrole te zakresem przedmiotowym obejmowały m.in. Oddział Noworodkowy i trakt porodowy. W 2020 r. budynku Szpitala nie poddano okresowej rocznej kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Szerzej opisano w pkt 2, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W 2021 r. zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy przeprowadzona została okresowa pięcioletnia kontrola stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia.

Każda ww. kontrola, zgodnie z art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego została przeprowadzona przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Z czynności kontrolnych w każdym przypadku sporządzono protokół,

³² Kontrola z 29 marca 2019 r. prowadzona przez Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (protokół kontroli Nr E-Z.9020.1.4.2019), kontrola z 9 czerwca 2022 r. prowadzona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie (protokół kontroli Nr HP.9020.2.38.2022).

³³ Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły Oddziałów: Chorób Wewnętrznych i Kardiologii, Neurologii, Pediatricznym, Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej oraz Zespołu Ratownictwa Medycznego w Jezioranach. Decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak: HP.9020.2.38.2022 z dnia 8 lipca 2022 r.

³⁴ Decyzja Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak: E-Z.9020.1.4.2019 z dnia 29 maja 2019 r.

w którym wskazano w szczególności oceny stanu technicznego budynku i jego elementów określające go na ogół jako dobry i zadowolający.

Do 27 września 2023 r. nie wykonano niektórych zaleceń pokontrolnych wskazanych w protokołach z kontroli z 2021 r. i 2022 r., tj.: dotyczących uzupełnienia elewacji na ścianie osłonowej podjazdu dla karet, wymiany lub prac zabezpieczających skorodowanych obróbek blacharskich na kominach, uzupełnienia brakujących odcinków sufitów podwieszanych, wymiany uszkodzonych fragmentów posadzek.

Główny specjalista do spraw infrastruktury w Szpitalu wyjaśnił, że w jego ocenie zalecenia wskazane w protokołach z okresowych kontroli stanu technicznego nie zagrażały życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, a w szczególności nie stanowiły zagrożenia katastrofą budowlaną, pożarem, wybuchem, porażeniem prądem elektrycznym. Dodał także, że nie udało się wykonać ww. prac z uwagi na brak środków finansowych. W ostatnich latach Szpital wyremontował i rozbudował wiele istotnych dla jego funkcjonowania obszarów (blok operacyjny, centralna sterylizatornia, OIOM, izba przyjęć), a kolejne prace remontowe planowane są na najbliższe lata, lecz uzależnione są od zabezpieczenia ich finansowania.

(akta kontroli str. 284-305)

1.6. W okresie objętym kontrolą (do 3 listopada 2023 r.) Szpital nie był kontrolowany przez organy państwowej straży pożarnej. Ostatnia kontrola w zakresie ochrony przeciwpożarowej³⁵ odbyła się 17 września 2007 r.³⁶ Zakończyła się wydaniem 18 września 2007 r. decyzji administracyjnej (MZ-558/118/1B/07), w której uznano m.in. budynek Szpitala za zagrażający życiu ludzi i w związku z tym nałożono obowiązki do wykonania. Do 3 listopada 2023 r. nie wykonano trzech z siedmiu obowiązków, których termin wykonania został przesunięty na 31 grudnia 2023 r.³⁷ Obowiązki te dotyczyły:

- zastosowania rozwiązań zapewniających dopuszczalne długości dojść ewakuacyjnych, spełniające wymagania bezpieczeństwa pożarowego;
- podzielenia korytarzy stanowiących drogi ewakuacyjne na odcinki nie dłuższe niż 50 m, przez zastosowanie przegród z drzwiami dymoszczelnymi lub innych urządzeń technicznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymu zgodnie z wymogami bezpieczeństwa pożarowego;
- wyposażenia klatek schodowych w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Dyrektor wyjaśniła, że obowiązków tych nie wykonano z powodu braku środków finansowych. W latach 2021-2022 Szpital otrzymał wsparcie finansowe od organu założycielskiego na opracowanie ekspertyzy technicznej stanu ochrony przeciwpożarowej³⁸ oraz kompleksowej technicznej dokumentacji budowlanej „Przystosowanie budynków Szpitala do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami

³⁵ Zakres kontroli dotyczył: przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznania możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

³⁶ Protokół ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej z dnia 17 września 2007 r. sporządzony przez kontrolera Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

³⁷ Decyzja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie: MZ-558/142/1B/07 z 6 listopada 2007 r. (termin realizacji zadań przesunięto na 31 grudnia 2009 r.); MZ-558/118/1B/07/11 z 4 lutego 2011 r. (termin realizacji zadań przesunięto na 31 grudnia 2012 r.); MZ-558/118/1B/07/11/13 z 15 stycznia 2013 r. (termin realizacji zadań przesunięto do 31 grudnia 2014 r.); MZ.558.118.1B.07.2016 z 12 grudnia 2016 r. (termin realizacji zadań przesunięto na 31 grudnia 2018 r.); MZ.5510.1.2018 z 8 stycznia 2019 r. (nie wyrażono zgody na zmianę terminu realizacji zadań); MZ.5591.11.2.2020 z 20 stycznia 2021 r. (termin realizacji zadań przesunięto na 31 grudnia 2022 r.); MZ.5210.1.2023.1 z 11 stycznia 2023 r. (termin realizacji zadań przesunięto na 31 grudnia 2023 r.).

³⁸ Ekspertyza uzyskała akceptację Warmińsko-Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

przeciwpożarowymi i budowlanymi”. Aktualnie Szpital posiada zapewnione finansowanie na wykonanie tych obowiązków w latach 2024-2025, po uzyskaniu 13 października 2023 r. decyzją Ministra Finansów zgody na dofinansowanie tych prac z budżetu państwa w wysokości 1 484,87 tys. zł. Dyrektor podała, że w związku z powyższym Szpital wystąpi z kolejnym wnioskiem do Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie o przedłużenie wykonania tych obowiązków do 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str.306-326)

1.7. W okresie objętym kontrolą do Szpitala nie wpłynęła żadna skarga dotycząca funkcjonowania Oddziału Noworodkowego.

(akta kontroli str. 327-331)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor Szpitala przekazała Radzie Społecznej Szpitala wniosek w sprawie czasowego zaprzestania działalności leczniczej (w formie projektu uchwały w przedmiotowej sprawie) 27 października 2022 r., tj. dopiero siedem miesięcy od złożenia pierwszego wniosku do Wojewody o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego³⁹. Takie postępowanie nie było zatem działaniem rzetelnym.

W art. 48 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej określono bowiem, że rada społeczna jest organem doradczym kierownika podmiotu leczniczego i do jej zadań należy opiniowanie wniosku w sprawie czasowego zaprzestania działalności leczniczej.

Dyrektor wyjaśniała, że czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego było skutkiem sytuacji nagłej, nieplanowanej – spowodowanej odejściem ze Szpitala w krótkim terminie dwóch lekarzy specjalistów neonatologii⁴⁰ i brakiem możliwości pozyskania kadry lekarskiej, a tym samym możliwości zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego małych pacjentów przebywających w tym oddziale oraz kobiet rodzących. Opinia Rady Społecznej niezależnie od jej treści nie zmieniłaby tego faktu. Rada Społeczna zgodnie z obowiązującymi przepisami jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora Szpitala i organu tworzącego, nie zaś organem decyzyjnym. W tym zakresie, członkowie jej nie ponoszą też odpowiedzialności prawnej (karnej czy cywilnej) ani finansowej za zdarzenia medyczne, które mogłyby być skutkiem funkcjonowania oddziału szpitalnego bez zapewnienia wymaganego przepisami personelu.

Zdaniem NIK, Dyrektor Szpitala przed złożeniem 25 marca 2022 r. do Wojewody wniosku o czasowe zaprzestanie działalności Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego powinna zasięgnąć opinii Rady Społecznej Szpitala, w sprawie czasowego zaprzestania działalności tego oddziału. Organ ten jest ustawowo umocowany do wyrażenia opinii w ww. kwestii, choć nie jest ona wiążąca dla kierownika podmiotu leczniczego. Nie należy zatem ograniczyć uprawnień tego organu.

Należy również zauważyć, że w § 2 pkt 9 umowy z 29 listopada 2019 r. o zarządzanie samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej (Szpitalem

³⁹ Wniosek z dnia 25 marca 2022 r.

⁴⁰ Emerytura oraz przejście do poradni POZ lekarki, która zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, miała przejąć koordynowanie Oddziałem Noworodkowym.

Powiatowy w Biskupcu), jaką Powiat Olsztyńskim (podmiot tworzący) zawarł z Dyrektorem Szpitala (jako Zarządzającym) określono, iż do zakresu obowiązków Zarządzającego należy w szczególności współdziałanie z Radą Społeczną Szpitala – zgodnie z jej kompetencjami, określonymi w art. 48 ustawy o działalności leczniczej.

(akta kontroli str. 131-133, 204-224, 622-630)

2. W 2020 r. budynku Szpitala nie poddano okresowej rocznej kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Przepis ten stanowi, że obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska oraz instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

Główny specjalista do spraw infrastruktury w Szpitalu wyjaśnił m.in., że pomimo podjęcia w 2020 r. działań zmierzających do przeprowadzenia ww. kontroli okresowej, nie została ona sfinalizowana z przyczyn wynikających z okoliczności spowodowanych pandemią Covid-19. Przyczyny te obejmowały zarówno kwestie wynikające z wprowadzonych ograniczeń w funkcjonowaniu i warunkach wstępu do obiektów służby zdrowia, jak i z faktu zachorowania na tę chorobę pracowników Szpitala odpowiedzialnych za sprawy związane okresowymi kontrolami stanu technicznego obiektów budowlanych.

(akta kontroli str. 284-305)

OCENA CZĄSTKOWA

Z uwagi na brak odpowiedniej liczby lekarzy specjalistów z zakresu neonatologii Szpital nie świadczył opieki neonatologicznej na Oddziale Noworodkowym przez część okresu objętego kontrolą, a działania Szpitala ukierunkowane na pozyskanie personelu medycznego nie przyniosły oczekiwanych efektów. Działania związane z czasowym zaprzestaniem udzielania świadczeń na ww. Oddziale, nie w każdym przypadku były jednak rzetelne. Dopiero bowiem w październiku 2022 r. Dyrektor Szpitala zwróciła się do Rady Społecznej Szpitala o zaopiniowanie wniosku o czasowe zaprzestanie funkcjonowania Oddziału Noworodkowego i traktu porodowego, mimo że z wnioskiem do Wojewody w tej sprawie, wystąpiła po raz pierwszy w marcu 2022 r.

Pomieszczenia Oddziału Noworodkowego spełniały wymogi rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (załącznik nr 1, pkt III), co potwierdziły oględziny przeprowadzone w toku kontroli NIK. W okresie objętym kontrolą na ogół prawidłowo wywiązywano się także z ustawowego obowiązku poddawania obiektu budowlanego - budynku Szpitala, w którym funkcjonował Oddział kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego. Nieprawidłowość w ww. zakresie wystąpiła bowiem w 2020 r. i polegała na nieprzeprowadzeniu kontroli okresowej rocznej. Ponadto, w latach 2019 -2023 (do 13 października) wykonano wszystkie zalecenia pokontrolne inspekcji sanitarnej oraz dwa z pięciu obowiązków nałożonych w wyniku kontroli przez jednostki organizacyjne państwowej straży pożarnej. Należy jednak zauważyć, że z końcem 2023 r. upływa termin wykonania zaleceń dotyczących: długości dojsć ewakuacyjnych, zastosowania przegród dymoszczelnych na korytarzach oraz urządzeń zapobiegających zadymieniu.

2. Wykorzystanie, utrzymanie sprawności technicznej sprzętu i aparatury medycznej oraz zapewnienie wykwalifikowanego personelu medycznego

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2019-2022, Szpital co roku dokonywał aktualizacji potencjału i spełniania warunków koniecznych do realizacji świadczeń, wynikających z aktualnych przepisów, w szczególności wydanych na podstawie art. 146 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴¹. Aktualizacji tej dokonywano w Portalu Świadczeniobiorcy Systemu Zarządzania Obiegiem Informacji⁴² wskazując, że obowiązywała ona w okresie rozliczeniowym od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku. Przeprowadzenie powyższej aktualizacji było potwierdzane pisemnym oświadczeniem Dyrektora Szpitala. Czynności aktualizacji w SZOI były dokonywane przez Kierownika Działu Kontraktowania Rozliczeń i Statystyki Medycznej Szpitala na podstawie informacji otrzymanych z dwóch komórek organizacyjnych właściwych w sprawach zasobów personelu oraz zasobów sprzętu i aparatury medycznej.

(akta kontroli str. 304-305, 387-404)

2.2. W okresie objętym kontrolą Szpital wykazywał w SZOI umowy zawarte z innymi jednostkami dotyczące przeprowadzania badań lub zabiegów w tych jednostkach, a także umowy dotyczące zapewnienia transportu sanitarnego⁴³.

W latach 2019-2023 (do 31 października) Szpital miał zawarte umowy z innymi jednostkami służby zdrowia, które w 10 przypadkach odnosiły się do obszaru działań m.in. Oddziału Noworodkowego. W siedmiu przypadkach Szpital nie poniósł w ww. okresie kosztów związanych z funkcjonowaniem ww. Oddziału w ramach tych umów⁴⁴. W trzech przypadkach natomiast takie koszty wystąpiły. Dotyczyło to realizacji umowy na:

- wykonywanie usług w zakresie diagnostyki laboratoryjnej, którą zawarto z Miejskim Szpitalem Zespolonym w Olsztynie; koszty dotyczące Oddziału Noworodkowego wynosiły odpowiednio: w 2019 r. - 228 zł, w 2020 r. – 112 zł, w 2021 r. – 741 zł, w 2022 r. i w 2023 r. – 0 zł;
- wykonywanie badań laboratoryjnych podstawowych, konsultacyjnych i diagnostycznych z zakresu immunologii transfuzjologicznej i immunopatologii ciąży oraz umowy na zaopatrywanie Szpitala w krew i jej składniki w oparciu o indywidualne zamówienia zawarte z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie; koszty dotyczące ww. Oddziału wynosiły odpowiednio: w 2019 r., 2021 r. – 2023 r. – 0 zł, a w roku 2020 – 205 zł;

⁴¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, ze zm.; dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

⁴² Dalej: SZOI.

⁴³ Wg stanu na 6 listopada 2023 r. w SZOI wykazano 24 umowy o współpracy z innymi jednostkami.

⁴⁴ Umowa na wykonywanie badań z zakresu diagnostyki medycznej z Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem Dziecięcym im. prof. dr Stanisława Popowskiego w Olsztynie; umowa na wykonywanie świadczeń opieki zdrowotnej: z zakresu medycyny nuklearnej (diagnostyka i terapia), z zakresu badań diagnostycznych, zabiegów, świadczeń i procedur oferowanych przez Zleceniobiorcę zawarta z Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym w Olsztynie; umowa na wykonanie świadczeń z zakresu badań diagnostycznych i laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych wykonywanych przez personel i w pracowniach Zleceniobiorcy zawarta z Samodzielnym Publicznym Zespołem Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie (od 2022 r.: Warmińsko-Mazurskie Centrum Chorób Płuc w Olsztynie); umowa na wykonywanie badań laboratoryjnych z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie; umowa na usługi transportu sanitarnego (przewóz pacjentów oraz przewóz materiałów biologicznych i materiałów wykorzystywanych do udzielania świadczeń zdrowotnych) zawarta z Warmińsko-Mazurską Stacją Transportu Medycznego w Olsztynie; umowa na wykonywanie opisów badań tomografii komputerowej zawarta z TOMMA Diagnostyka Obrazowa S.A. w Poznaniu; umowa na usługi transportu sanitarnego (przewóz pacjentów) z NZOZ ARS MED w Olsztynie.

- wykonanie usług patomorfologicznych zawarta z Zakładem Patomorfologii "EL-PAT" Lekarze Jewusiak i Wesołowski Spółka Partnerska w Elblągu; koszty dotyczące neonatologii wynosiły odpowiednio: w 2019 r., 2021 r. – 2023 r. – 0 zł, a w roku 2020 – 288 zł.

(akta kontroli str. 497-518)

2.3. W wyniku badania zgodności udzielania świadczeń na Oddziale Noworodkowym przez personel medyczny wskazany w załączniku do umowy z NFZ „harmonogram zasoby” stwierdzono, że w okresach: styczeń 2019 r, kwiecień 2020 r., lipiec 2021 r., październik 2022 r. i kwiecień 2023 r., nie wystąpiły przypadki udzielenia świadczeń przez inne osoby niż wykazane w umowie z NFZ.

(akta kontroli str. 387-397, 519-523)

2.4. Oddział Noworodków według stanu na dzień 30 czerwca 2023 r.⁴⁵ dysponował następującym sprzętem i aparaturą medyczną: czterema lampami do fototerapii, trzema inkubatorami, trzema stanowiskami do resuscytacji, dwoma stanowiskami do pielęgnacji noworodków, dwoma urządzeniami do wspomaganie oddychania, dwoma pulsoksymetrami stacjonarno-transportowymi, dwoma kardiomonitorem, dwoma urządzeniami do badania słuchu, ssakiem dwubutlowym, pompą objętościową, miernikiem bilirubiny.

(akta kontroli str. 406-411)

W toku oględzin Oddziału Noworodków oraz Oddziału Położniczo-Ginekologicznego (część położnicza) przeprowadzonych 12 października 2023 r. ustalono, że znajdował się tam następujący sprzęt i aparatura medyczna predysponowane do świadczeń z zakresu neonatologii, tj. w:

- Sali noworodka obserwowanego: łóżko noworodkowe, umywalka do pielęgnacji noworodka, a także urządzenia osłonięte włókniną medyczną, które nie były wówczas używane. Były nimi: pompa Duet (nr według ewidencji środków trwałych ST00340), pompa objętościowa (ST00509), pompa infuzyjna strzykawkowa (nr według wyposażenia szpitala WP03991/2019), dwa pulsoksymetry, urządzenie do nieinwazyjnego wspomaganie oddechu (ST00585), inkubator zamknięty (ST00681), urządzenie do nieinwazyjnego wspomaganie oddechu (nr seryjny AT-04183), stanowisko do resuscytacji (ST00524) oraz trzy kardiomonitory.
- Dyżurce położnych: pulsoksymetr (niepodłączony) oraz urządzenie do badania słuchu (podłączone do zasilania).
- Gabinet zabiegowym nr II: stolik zabiegowy noworodkowy (WP02459/2009), miernik bilirubiny, lodówka na szczepionki zamknięta na kłódkę, pompa dwustrzykawkowa (ST00162), pompa infuzyjna (WP03993/2019), lampa do fototerapii na statywie (ST00394), lampa do fototerapii (ST00663), dwa inkubatory zamknięte (ST00403 i ST00404).
- Sali porodowej nr I znajdowało się m.in. stanowisko do resuscytacji z pulsoksymetrem.
- Sali porodowej nr II m.in. stanowisko do resuscytacji wraz z kardiomonitorem z przeznaczeniem dla noworodków, a także stanowisko pielęgnacji noworodków wraz z elektroniczną wagą.
- Sali cięć cesarskich m.in. stanowisko do resuscytacji oraz ssak.

⁴⁵ Według zestawienia środków trwałych na ten dzień.

- Magazynie znajdowały się m.in: dwa zapasowe łóżka noworodkowe, stanowisko do resuscytacji z przyczepioną kartką z napisem „nie używać”, ssak przeznaczony do kasacji oraz dwie lampy do fototerapii zlokalizowane w szafie; Starsza Położna Koordynująca Oddział Położniczo-Ginekologiczny oświadczyła, że stanowisko do resuscytacji nie przeszło przeglądu, gdyż było niesprawne i do dnia oględzin nie zostało jeszcze zdjęte ze stanu oddziału, a ssak był nieużywany i też jeszcze nie został zdjęty ze stanu oddziału.

(akta kontroli str. 251-266)

2.5. Z danych Szpitala nie wynika, aby w latach 2019 -2023 (do 12 października 2023 r.) wystąpiły przypadki awarii sprzętu medycznego stanowiącego wyposażenie Oddziału Noworodkowego w Szpitalu.

(akta kontroli str. 441)

2.6. Wszystkie urządzenia medyczne (21) ujęte w ewidencji księgowej jako środki trwałe Oddziału Noworodkowego posiadały paszporty techniczne. Zawarto w nich dane dotyczące nazwy urządzeń, ich numeru według ewidencji środków trwałych, numery seryjne, a także wpisy o dokonanych okresowych kontrolach stanu technicznego. Nie podano w nich natomiast⁴⁶: daty zakupu (3 paszporty)⁴⁷, daty rozpoczęcia eksploatacji (3), oddziału Szpitala, w dyspozycji którego znajdowało się urządzenie (17), osoby odpowiedzialnej za aparaturę (3), co świadczy o nierzetelnym ich prowadzeniu. Szerzej opisano w pkt 1, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 442-446)

2.7. Z dokumentacji Szpitala wynikało, że sprzęt i aparatura medyczna wykazana przez w SZOI odnośnie Oddziału Noworodkowego oraz ujęta w środkach trwałych stanowiących wyposażenie tej jednostki były wykorzystywane przy świadczeniach medycznych w trakcie funkcjonowania tego Oddziału. W latach 2019-2023 (do 17 października) nie przeprowadzono w wymaganym terminie 18 przeglądów technicznych dotyczących 12 urządzeń⁴⁸, co było niezgodne z art. 90 ust. 1 ustawy o wyrobach medycznych z 2010 r. - obowiązującej do 25 maja 2022 r. oraz art. 63 ust. 1 ustawy o wyrobach medycznych z 2022 r. Szerzej opisano w pkt 2, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ponadto Dyrektor Szpitala nie otrzymała w każdym z lat okresu 2019-2022 od Kierownika Sekcji Aparatury Medycznej i Urządzeń Grzewczo-Wentylacyjnych raportu z opisem stanu infrastruktury, wynikami przeglądu i ewentualnymi potrzebami w zakresie modernizacji, mimo wymogu określonego w pkt 4.8. działu 4 procedury P1 procesu PR12 „Zarządzanie aparaturą medyczną”. Szerzej opisano w pkt 3, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W dniu przeprowadzenia przez NIK oględzin sprzęt wykazany w środkach trwałych Oddziału Noworodkowego posiadał ważne badania techniczne.

(akta kontroli str. 398-403, 406-440, 442-446, 458-471, 622-630)

⁴⁶ Wg stanu na dzień 17 października 2023 r.

⁴⁷ Nie dotyczy sprzętu otrzymanego z Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (dalej: WOŚP).

⁴⁸ Urządzenia o nr środka trwałego: ST00403/2009, ST00404/2009, ST00509/2012, ST00535/2013, ST00544/2014, ST00585/2016, ST00613/2018, ST00662/2019, ST00663/2019, ST00675/2019 oraz Pulsoksymetr Schiller ARGUS OXM-C HPA14A0241 i HPA14A0244 będące częściami zestawu ze stanowiskiem do resuscytacji.

2.8. W okresie objętym kontrolą na potrzeby Oddziału Noworodkowego zakupiono jedno urządzenie medyczne. Był to detektor tętna płodu, który został zakupiony 12 kwietnia 2019 r. ze środków własnych Szpitala w kwocie 749,0 zł. Dokonując ww. zakupu nie stosowano ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁹ stosownie do postanowień art. 4 pkt 8 tej ustawy.

(akta kontroli str. 485)

2.9. Na potrzeby Oddziału Noworodkowego w okresie objętym kontrolą Szpital otrzymał także nieodpłatnie wyroby medyczne. Był to sprzęt medyczny (łącznie siedem sztuk), który przekazany został w latach 2019 – 2020 przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Szpital otrzymał: stanowisko do resuscytacji, lampę do fototerapii, dwa pulsoksymetry stacjonarno-transportowe, kardiomonitor, inkubator zamknięty oraz system nieinwazyjnego wspomaganie oddechu.

(akta kontroli str. 492)

2.10. Z dokumentacji Szpitala wynikało, że w okresie objętym kontrolą (do 12 października 2023 r.) nie było wypadków związanych z użytkowaniem sprzętu i aparatury stanowiących wyposażenie Oddziału Noworodkowego.

(akta kontroli str. 486)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Paszporty techniczne niektórych urządzeń medycznych stanowiących środki trwałe Oddziału Noworodkowego nie były prowadzone w sposób rzetelny. Wg stanu na 17 października 2023 r. nie podano w nich bowiem danych dotyczących: daty zakupu (3 paszporty), daty rozpoczęcia eksploatacji (3), oddziału Szpitala, w dyspozycji którego znajdowało się urządzenie (17), osoby odpowiedzialnej za aparaturę (3).

Kierownik Działu Aparatury Medycznej wyjaśnił odnośnie braku wpisów dotyczących rozpoczęcia eksploatacji niektórych urządzeń, że jego zdaniem datą tą są pierwsze wpisy w paszportach technicznych poczynione przez osoby uprawnione do przeprowadzenia przeglądu technicznego urządzenia. W przypadku braku wskazania oddziału Szpitala, w dyspozycji którego znajdowało się urządzenie wyjaśnił, że nie było to wykonane z uwagi na zwyczajowo przyjęty w Szpitalu sposób polegający na przypisaniu konkretnego urządzenia w ewidencji środków trwałych do danej komórki organizacyjnej Szpitala. Odnośnie braku podania osoby odpowiedzialnej za aparaturę Kierownik wyjaśnił, że osoba ta jest wskazana w dokumentach „OT” przyjęcie środka trwałego. Kierownik Działu Aparatury Medycznej podał również, że wszystkie brakujące wpisy w paszportach technicznych zostały uzupełnione w toku kontroli NIK.

NIK nie może w pełni zgodzić się z treścią powyższych wyjaśnień bowiem paszport techniczny jest dokumentem, który w sposób rzetelny ma dokumentować historię danego urządzenia lub aparatury medycznej. W razie zachodzących zmian, np. takich jak zmiana oddziału, do którego urządzenie jest przypisane lub osoby za nie odpowiedzialnej, należy w paszporcie dokonać stosownej adnotacji.

(akta kontroli str. 442-457)

2. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 17 października 2023 r. nie przeprowadzono w wymaganym terminie 18 przeglądów technicznych dotyczących 12 urządzeń. Takie postępowanie nie było rzetelne oraz zgodne odpowiednio z art. 90 ust. 1 ustawy o wyrobach medycznych z 2010 r. - obowiązującej do 25 maja 2022 r. oraz art. 63 ust. 1 ustawy o wyrobach medycznych z 2022 r.

⁴⁹ Dz.U. z 2019 r., poz. 1843, ze zm. – ustawa obowiązywała do 31 grudnia 2020 r.

Okres, kiedy urządzenia medyczne nie posiadały aktualnych przeglądów wynosił od trzech do 2 333 dni.⁵⁰

Kierownik Działu Aparatury Medycznej wyjaśnił m.in., że zajmuje to stanowisko od 1 lutego 2023 r. i w związku z tym nie posiada wiedzy na temat braku przeprowadzenia tych przeglądów. Wskazał, że od początku marca 2020 r. pojawiły się duże problemy z przyjazdami serwisów w celu wykonania terminowych przeglądów technicznych.

Z dokumentacji Szpitala wynikało, że cztery z 12 ww. urządzeń były wykorzystane do świadczeń medycznych, mimo że nie posiadały aktualnych okresowych przeglądów stanu technicznego. Dotyczyło to:

- stanowiska do resuscytacji noworodków Polsat (ST00535/2013), które nie zostało objęte takim przeglądem w okresie od 30 stycznia 2016 r. do 31 marca 2022 r.,
- stanowiska do resuscytacji noworodków Resuscitare (ST00544/2014) w okresie od 28 lutego 2020 r. do 15 lutego 2021 r.,
- stanowiska do resuscytacji noworodków PANDA Warmer z wyposażeniem (ST00662/2019) w okresie: od 30 sierpnia do 21 września 2020 r.,
- lampy do fototerapii ATOM 106 na statywie (ST00663/2019) w okresie od 23 października 2019 r. do 9 stycznia 2020 r.

Położna koordynująca Oddziału Położniczo-Ginekologicznego, która odpowiadała za powierzony jej sprzęt i mienie Oddziału Położniczo-Ginekologicznego i Noworodkowego wyjaśniła, że z uwagi na swoje stanowisko zgłaszała ten problem do Działu Aparatury Medycznej, który zajmował się nadzorem sprzętu i ustalaniem przeglądów. Część przeglądów była opóźniona ze względu na pandemię Covid-19. Używany sprzęt był w pełni sprawny, nie uległ żadnej awarii. Stanowiska do resuscytacji noworodka były używane tylko dla zabezpieczenia ich komfortu cieplnego podczas badania, tj. używane były do kilku minut. Nie używano ich wówczas do resuscytacji, gdyż urodzone w tym czasie dzieci tego nie wymagały.

Kierownik Działu Aparatury Medycznej wyjaśnił, że od 1 kwietnia 2022 r. Oddział Noworodkowy został zawieszony. W tym okresie przeglądy nie były wykonywane z przyczyn ekonomicznych. Aparatura bez ważnych przeglądów nie była używana i była przechowywana w magazynku Oddziału. Wykonywane były przeglądy aparatury medycznej tylko użyczanej do innej komórki organizacyjnej Szpitala, w szczególności na Oddział Pediatrii. Przed uruchomieniem Oddziału Noworodkowego zostały wykonane wszystkie przeglądy techniczne aparatury.

Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że przyczynami tego były kwestie związane z utrudnieniami związanymi z pandemią Covid-19, kwestiami pogarszającymi sytuację finansową Szpitala, zaś sam sprzęt w większości był przechowywany w magazynie Oddziału Noworodkowego. Wyjaśniła również, że pouczyła Kierownika Działu Aparatury Medycznej oraz Pielęgniarką Koordynującą

⁵⁰ Przykładowo: stanowisko do resuscytacji noworodków (Polsat) – 2 333 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 30.01.2016 r., odbył się 20.06.2022 r.); stanowisko do resuscytacji noworodków typu Resuscitare z wyposażeniem - 353 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 28.02.2020 r., odbył się 15.02.2021 r.); lampa do fototerapii ATOM 106 na statywie - 78 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 23.10.2019 r., odbył się 09.01.2020 r.); stanowisko do resuscytacji PANDA Warmer z wyposażeniem - 21 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 30.08.2020 r., odbył się 21.09.2020 r.); inkubator zamknięty - 35 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 30.04.2020 r., odbył się 04.06.2020 r.); pompa objętościowa Alaris GW-sn - 25 dni bez przeglądu (przeгляд miał odbyć się do 30.04.2020 r., odbył się 25.05.2020 r.).

w temacie prowadzenia prawidłowego nadzoru nad aparaturą i sprzętem medycznym, za który są odpowiedzialni.

Izba zwraca uwagę, że wykorzystywanie wyrobów medycznych, które nie posiadają wymaganych przeglądów okresowych, nie gwarantuje zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów.

(akta kontroli str. 442-457, 475-477, 487-491, 493-496, 622-630)

3. Dyrektor Szpitala w każdym z lat okresu 2019-2022 nie otrzymała od Kierownika Sekcji Aparatury Medycznej i Urządzeń Grzewczo-Wentylacyjnych raportu z opisem stanu infrastruktury, wynikami przeglądu i ewentualnymi potrzebami w zakresie modernizacji. Było to niezgodne z pkt 4.8. działu 4 procedury P1 procesu PR12 „Zarządzanie aparaturą medyczną”. Ta wewnętrzna regulacja stanowiła, że ww. kierownik na koniec każdego roku dokonuje przeglądu dokumentacji urządzeń, sprawdzając poprawność, kompletność i terminowość wykonanych działań serwisowych, a po przeprowadzonym przeglądzie sporządza raport, w którym opisuje stan infrastruktury, wyniki przeglądu i ewentualne potrzeby w zakresie modernizacji. Raport ten składa Dyrektorowi Szpitala.

Dyrektor wyjaśniła, że takie raporty w latach 2019-2022 nie były jej przedkładane. Jednocześnie podała, że informacje na temat planowanych i wykonywanych przeglądów technicznych były jej składane ustnie na cotygodniowych spotkaniach dyrekcji z kadrą kierowniczą Szpitala. Pouczyła i zobowiązała obecnego Kierownika⁵¹ do wnikliwego zapoznania się z ww. procedurą oraz poleciła sporządzanie ww. raportów.

(akta kontroli str. 458-471, 622-630)

OCENA CZĄSTKOWA

Udzielane przez Oddział Noworodkowy świadczenia realizowane były przez osoby wykazane w umowie z NFZ, co wykazało badanie przeprowadzone na wybranej próbie.

Wszystkie 21 urządzeń medycznych stanowiących środki trwałe Oddziału Noworodkowego posiadało paszporty techniczne, jednak w niektórych z nich nie podano wymaganych danych dotyczących: daty rozpoczęcia eksploatacji, osoby odpowiedzialnej za aparaturę, jednostki organizacyjnej, do której przypisano sprzęt, co należy uznać za postępowanie nierzetelne. W badanym okresie nie wywiązywano się także prawidłowo z obowiązku przeprowadzenia przeglądów technicznych wyrobów medycznych, w terminach wynikających ze stosownej dokumentacji. Stwierdzono bowiem, że 12 urządzeń nie zostało w badanym okresie poddanych takim przeglądom, przy czym cztery z nich wykorzystywano do udzielania świadczeń medycznych na Oddziale Noworodkowym. W latach 2019 – 2022 nie przestrzegano także wewnętrznej regulacji dotyczącej przedkładania Dyrektorowi Szpitala corocznych raportów z opisem stanu infrastruktury, wynikami przeglądu i ewentualnymi potrzebami w zakresie modernizacji.

IV. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁵¹ Zajmuje to stanowisko od 1 lutego 2023 r.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 14 grudnia 2023 r.

Kontroler

Justyna Lis

Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor

z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis